

Chances

Program kursu

Koordynatorzy: Fernández, Mónica; Albareda, Silvia; Fuertes, Mª Teresa; Graell, Mariona; Jiménez, Esther

[Universitat Internacional de Catalunya \(UIC-Barcelona, Hiszpania\)](#)

Partnerzy

Kaźmierczak, Paweł; Poznański, Jacek; Królikowska, Anna; Surma, Barbara

[Akademia Ignatianum w Krakowie \(AIK, Kraków, Polska\)](#)

Rosati, Nicoletta; Hofmann, Alexandra i Cinque, Maria

[La Libera Università Maria SS. Assunta \(LUMSA, Rzym, Włochy\)](#)

Hillenius, Mirjam; Contino, Andrea; Casanova, Cristina

[Documenta Creaciones Multimedia Avanzadas S.L. \(MyDocumenta, Barcelona, Hiszpania\)](#)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SPIIS TREŚCI

1. Wstęp.....	2
2. Schemat kursu CHANCES.....	3
3. Moduły i lekcje kursu CHANCES.....	3
3.1. M1: Stworzenie i jego konsekwencje.....	3
3.2. M2: Kosmos i kryzys społeczno-ekologiczny.....	10
3.3. M3: Etyka ekologiczna.....	16

1. Wstęp

CHANCES to kurs akademicki o wartości 3 ECTS z zakresu **teologii i etyki katolickiej** skierowany do studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, katechetyki (3 ECTS) oraz do czynnych katechetów w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli. Kurs zawiera treści dotyczące **zmian klimatycznych** (ZM) i umożliwi uzyskanie kompetencji do **działania na rzecz klimatu** (DK).

Nazwa kursu jest akronimem angielskiego tytułu międzynarodowego projektu Erasmus Plus „Climate **CHAN**ge Related to **Catholic Education** as **Subject** in the Higher Education Programmes of Education Science” (Temat zmian klimatycznych w katechezie w programach studiów pedagogicznych). Hiszpańskie autorki projektu odniosły go do hiszpańskiego systemu edukacyjnego, w których przygotowanie nauczycieli katechezy w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej odbywa się w ramach studiów pedagogicznych (a nie, jak w Polsce, teologicznych).

Kurs CHANCES (3 ECTS) składa się z 3 modułów zawierających 8 lekcji:

- **Moduł 1:** Stworzenie i jego konsekwencje (1,25 ECTS; 4 lekcje)
- **Moduł 2:** Kosmos i kryzys społeczno-ekologiczny (1 ECTS; 2 lekcje)
- **Moduł 3:** Etyka ekologiczna (0,75 ECTS; 2 lekcje)

Kurs CHANCES nastawiony jest na realizację następujących celów:

1. Opracowanie programu wychowawczego, ukierunkowanego na integralną formację sumienia
2. Zrozumienie, że nie ma dwóch oddzielnych kryzysów, ekologicznego i społecznego, ale jest jeden złożony kryzys społeczno-ekologiczny
3. Budowanie kultury zrównoważonego rozwoju i troska o nasz wspólny dom w perspektywie holistycznej i interdyscyplinarnej
4. Zrozumienie że „życie powołaniem, by być obrońcami dzieła Bożego, jest istotną częścią życia uczciwego, nie zaś czymś opcjonalnym, ani też drugorzędnym elementem doświadczenia chrześcijańskiego” (LS 217).
5. Znalazienie szlachetnych motywacji, przynaglających nas do połączenia naszych rąk, serc i umysłów w trosce o Ziemię jako nasz wspólny dom
6. Pogłębienie świadomości, że wszyscy ludzie tworzą jedną rodzinę
7. Wspieranie rozwoju cnót ekologicznych, takich jak oszczędność, współpraca, solidarność i pokora
8. Integracja doktryny o stworzeniu z nauką społeczną Kościoła w edukacji dla zrównoważonego rozwoju
9. Umocnienie młodych ludzi do promowania działań na rzecz klimatu i zrównoważonej konsumpcji.

2. Schemat kursu CHANCES

Ogólna struktura kursu zorganizowanego w moduły (M1, M2 i M3) i lekcje (od L1 do L8), jak również rozkład godzin zajęć bezpośrednich i samodzielnego uczenia się jest przedstawiony w tabeli 1. W sumie kurs składa się z dwunastu dwugodzinnych sesji z prowadzącym, którym towarzyszy 60 godzin pracy własnej studentów.

M1: Stworzenie i jego konsekwencje 1,25 ECTS	Liczba godzin zajęć z prowadzącym	Godziny samokształcenia	Liczba spotkań klasowych
L1. Wprowadzenie	2	5	1
L2. Stworzenie w Starym Testamencie. Pierwsze rozdziały Księgi Rodzaju	4	10	2
L3. Pojęcie stworzenia	2	5	1
L4. Boska wolność w stworzeniu i cel wszystkich rzeczy stworzonych	2	5	1
Ogółem	10	25	5
M2: Kosmos i kryzys społeczno-środowiskowy 1 ECTS	Liczba godzin zajęć z prowadzącym	Godziny samokształcenia	Liczba spotkań klasowych
L5. Kosmos materialny	4	10	2
L6. Ludzkie korzenie kryzysu ekologicznego	4	10	2
Ogółem	8	20	4
M3: Etyka ekologiczna 0,75 ECTS	Liczba godzin zajęć z prowadzącym	Godziny samokształcenia	Liczba spotkań klasowych
L7. Stworzenie mężczyzny i kobiety	4	1	2
L8. Wezwanie do nawrócenia ekologicznego	2	5	1
Ogółem	6	15	3

Tabela 1: Ogólna struktura kursu CHANCES

3. Moduły i lekcje kursu CHANCES

Każdy z trzech opisanych wyżej modułów jest podzielony na lekcje, którym przypisano osiem elementów:

1. Tematy
2. Kompetencje międzyprzedmiotowe
3. Kompetencje specjalistyczne
4. Efekty uczenia się
5. Materiały dydaktyczne
6. Zajęcia klasowe
7. Praca własna studenta
8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole.

3.1. M1: Stworzenie i jego konsekwencje

Moduł 1, **Stworzenie i jego konsekwencje**, jest najbardziej obszernym z trzech modułów, ponieważ zawiera ważną część wprowadzającą, która ma na celu zapoznanie studentów z teologią stworzenia i historią zbawienia. Pomaga studentom odkryć podobieństwa i różnice między teologią a nauką. Następnie omawia historię stworzenia w Starym Testamencie oraz analizuje doktrynę stworzenia oraz różnicę pomiędzy tą doktryną a innymi wyjaśnieniami pochodzenia świata. Moduł zamykają zagadnienia Boskiej wolności w stwarzaniu świata oraz relacji pomiędzy stworzeniem świata a ewolucją. Zawiera 4 lekcje (L1-L4) o wadze 1,25 ECTS (przy całym kursie o wartości 3 ECTS). Poniżej szczegółowe tabele każdej lekcji.

L1: Wprowadzenie
Dwie godziny zajęć z prowadzącym i pięć godzin samodzielnej nauki
<p>1. Tematy</p> <p>(1) Traktat o stworzeniu w teologii jako całości</p> <p>(2) Znaczenie doktryny stworzenia dla zrozumienia ludzkości i świata</p> <p>(3) Związek między teologią stworzenia a historią zbawienia</p> <p>(4) Różnice i powiązania między rozważaniami teologicznymi i naukowo-pozytywistycznymi</p> <p>(5) Pominięcie stworzenia w teologii i w aktualnej katechezie</p>
<p>2. Kompetencje międzyprzedmiotowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - KM6. Kompetencja krytycznego myślenia - KM7. Kompetencja samoświadomości - KM9. Kompetencje komunikacyjne
<p>3. Kompetencje specjalistyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - KS1. Potrafi w spójny sposób uzasadnić swoją wiarę
<p>4. Efekty uczenia się</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wskazuje znaczenie doktryny o stworzeniu dla zrozumienia całego stworzenia i relacji między Bogiem a ludźmi i światem stworzonym - Wyjaśnia, jaki jest związek między teologią stworzenia a historią zbawienia - Wyjaśnia, jakie są implikacje doktryny o stworzeniu dla zrozumienia ludzkości i świata - Uzasadnia związek wiary w stworzenie z etyką ekologiczną (ochrona stworzenia) - Analizuje skutki braku pogłębionej refleksji nad stworzeniem dla wykształcenia postawy ekologicznej - Uzasadnia potrzebę samokształcenia w odniesieniu do nauki chrześcijańskiej o stworzeniu
<p>5. Materiały dydaktyczne</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <p>I) Edwards, D. (2016). Earth as God's Creation, The Theology of the Natural World in Pope Francis' Laudato Si'. <i>PHRONEMA</i>, 31(2), 1-16.</p> <p>(II) <i>Laudato si'</i> (Papież Franciszek, 2015) [62-100]</p> <p>https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html</p> <p>– Film video:</p> <p>Barron, R. [Bishop Robert Barron]. (n.d.). <i>Bishop Barron on Creation</i>. [video]. Youtube.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=DltDyVdbMWM</p>

6. Zajęcia klasowe

- Po omówieniu ze studentami wyników pracy własnej opisanej poniżej przeprowadzona zostanie debata oksfordzka (Zhang et al., 2016).

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami z prowadzącym:

a) Przeczytaj teksty należące do literatury podstawowej (I, II) (ok. trzy godziny samodzielnej pracy) Przygotuj pisemny przewodnik zawierający uzasadnione odpowiedzi na pytania (AS):

- Na jakich relacjach opiera się życie ludzkie zgodnie z teologią stworzenia?

- Czy wszystkie rodzaje relacji są jednakowo cenione?

- Jakie są konsekwencje ignorowania lub zaniedbywania poszczególnych relacji?

- Czy stworzenie jest związane ze zbawieniem? Jeśli tak, to w jaki sposób?

b) Posłuchaj wypowiedzi biskupa Barrona (film YouTube)

Przemyśl ją i przygotuj argumenty do dyskusji. Co bardziej motywuje do troski o planetę: wiara w Boga-Stwórcę czy nauka? (AS) (ok. dwie godziny pracy własnej)

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 1

- Opracuj zajęcia szkolne, aby nauczyć dzieci tego, czego nauczyłeś się podczas tej lekcji. (EA)

Studenci mają specjalny szablon do opracowania tych zajęć.

L2: Stworzenie w Starym Testamencie

Część 1. Dwie godziny zajęć z prowadzącym i pięć godzin samodzielnej nauki

1. Tematy

(1) Dwie wersje opisu stworzenia i ich wspólna interpretacja: tekst kapłański oraz teologiczno-kulturowa wizja stworzenia

(2) Egzegeza Rdz 1. Pierwotna dobroć stworzenia

(3) Tekst Jahwistyczny i ludzkie doświadczenie stworzonej rzeczywistości

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM5. Kompetencja w zakresie współpracy

- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia

- KM8. Zintegrowana kompetencja w zakresie rozwiązywania problemów

- KM9. Kompetencje komunikacyjne

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS6. Potrafi odkryć, że pierwotna pedagogia wiary jest inspirowana pedagogią samego Boga w całej historii zbawienia.

4. Efekty uczenia się

- Wskazuje na podobieństwa i różnice w dwóch wersjach opisu stworzenia świata

- Wyjaśnia symboliczne znaczenie tekstów biblijnych dotyczących stworzenia świata i człowieka

- Analizuje i interpretuje teksty o stworzeniu na podstawie tradycji kapłańskiej i jahwistycznej

- Interpretuje teksty o stworzeniu świata i ludzkości w kontekście teologiczno-kulturowym

- Wyjaśnia wartość ludzkiej pracy na podstawie tekstów o stworzeniu świata

- Przedstawia cel stworzenia pierwszego człowieka

- Wyjaśnia związek (integralność) między stworzeniem a ludzkością

- Umiejętnie przedstawia swoje argumenty

- Współpracuje zgodnie w zespole

5. Materiały dydaktyczne

Literatura podstawowa:

➤ Rdz 1 [Temat 1, 2]

<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=1>

➤ Rdz 2 [Temat 3]

<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=2>

➤ Documentary Hypothesis <https://www.cs.umd.edu/~mvz/bible/doc-hyp.pdf>

➤ In the Beginning: Two Stories of Creation

<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/scopes/gen1st.htm>

- Film video:

➤ Zondervan [zondervan]. (n.d.). Understanding the Creation Story in Genesis. [video]. Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=Iv2mePpin6A>

6. Zajęcia klasowe

- Studenci przedstawiają prezentacje wykonane przed zajęciami klasowymi zgodnie z opisem poniżej. (AS)

- Studenci omawiają swoje prace ze wszystkimi członkami grupy. (AS)

7. Praca własna studenta

- **Przed zajęciami klasowymi** (ok. trzy godziny samodzielnej pracy)

a) Zapoznaj się z teorią źródeł jahwistyczno-kapłańskich i przeczytaj Księgę Rodzaju 1:1 - 2:4

b) Przeanalizuj dogłębnie pierwszą historię stworzenia, kierując się kolejnością stworzenia, identyfikując najczęściej powtarzające się słowa i zwroty (np. "A potem Bóg powiedział", "I nastał wieczór...", "I stał się tak", "I Bóg widział, że to było dobre") i próbując znaleźć znaczenie powtarzających się fragmentów.

- Odpowiedz na następujące pytania: Jaki obraz Boga wyłania się z tej historii? Jaki jest obraz człowieka? Albo kim jest człowiek? Czym jest stworzenie?

c) Zapoznaj się z drugą historią, Rdz 2:4 b – 2:25

- Tworzenie mapy tekstu - wskazujące na podwójne znaczenie słów, odnoszące się do mitycznych obrazów Boga Stwórcy

d) Porównaj teksty o stworzeniu świata oglądając film na *Understanding the Creation Story in Genesis* na YouTube.

Po zakończeniu działań a, b, c i d przygotuj prezentację porównującą oba opisy (AS)

- **Po zajęciach klasowych** (ok. dwie godziny samodzielnej pracy)

Przeanalizuj historię upadku pierwszych ludzi oraz podaj i prześlij odpowiedź na następujące pytania:

- Dlaczego na świecie jest zło i śmierć?

- Jakie znaczenie ma wartość pracy ludzkiej w kontekście trzech pierwszych rozdziałów Księgi Rodzaju?

- Jak odnaleźć dobro stworzenia we współczesnym świecie?

- Jaka jest rola człowieka na podstawie tych opisów?

- Jak połączyć naukę o stworzeniu z katechezą ekologiczną? (EA)

Część 2: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki

1. Tematy

(4) Znaczenie i wartość języka mitycznego w Księdze Rodzaju

(5) Stworzenie w pozostałych księgach Starego Testamentu

(6) Mądrość relacji biblijnych (LS 65-75)

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM5. Kompetencja w zakresie współpracy
- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia
- KM8. Zintegrowana kompetencja w zakresie rozwiązywania problemów
- KM9. Kompetencje komunikacyjne

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS6. Potrafi odkryć, że pierwotna pedagogia wiary jest inspirowana pedagogią samego Boga w całej historii zbawienia.

4. Efekty uczenia się

- Wyjaśnia znaczenie mitycznego języka w drugim opisie stworzenia świata i ludzkości
- Znajduje inne teksty ze Starego Testamentu o stworzeniu świata i ludzkości i interpretuje je.
- Identyfikuje główne przesłanki wskazujące na wartość Bożego daru dla ludzkości / godność człowieka oraz relację między stworzeniem a człowiekiem
- Interpretuje teksty (pojęcia) w kontekście różnych dyscyplin
- Umiejętnie przedstawia swoje argumenty
- Współpracuje zgodnie w zespole

5. Materiały dydaktyczne

Literatura podstawowa:

Laudato si' (Papież Franciszek, 2015) [65-75]

https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

Tematyczne artykuły naukowe:

Van Oudtshoorn, A. (2015). Mything the Point: The Use of Mythology in Genesis 1-11. *Crucible: theology and ministry*, 7(1).

https://www.researchgate.net/publication/335651690_Mything_the_Point_The_Use_of_Mythology_in_Genesis_1-11

➤ Gomola, A. (2014). The Myth of the Creation of Woman in Genesis 2: 18–23 and its Possible Translations– the Consequences for Christian Anthropology. *Studia Religiológica*, 47(2), 77-88. <https://doi.org/10.4467/20844077SR.14.006.2379>

➤ Ott, H. (1983). The Biblical Concept of Man and its Implications for Christian Religious Instruction. [Dissertations]. Andrews University. <https://digitalcommons.andrews.edu/dissertations/615>

Książka:

Kehl, M. (2008). *I widział Bóg, że to jest dobre. Teologia stworzenia. W drodze. Cz.2*

6. Zajęcia w klasie

- Omówienie znaczenia języka mitycznego w drugiej wersji opisu stworzenia.
- Przedstawienie biblijnej koncepcji człowieka.
- Wskazanie i wyjaśnienie innych fragmentów Biblii dotyczących stworzenia (AS).

7. Praca własna studenta

- **Przed zajęciami klasowymi** (ok. trzy godziny pracy autonomicznej)

Praca z tekstami źródłowymi, aby uzyskać podstawowe informacje do omówienia: mityczny obraz świata i ludzkości przedstawiony w Biblii i jego wartość. Biblijne koncepcje człowieka

- **Po zajęciach klasowych** (ok. dwie godziny samodzielnej pracy)

Analiza fragmentów *Laudato si'* (LS 65-75):

(1) określ wpływ mądrości tekstów biblijnych na godność człowieka, porządek i pokój między ludzkością a stworzeniem

(2) określ ważne kwestie związane z człowiekiem, jego rolą i wartością pracy.

Prześlij tekst opisujący i wyjaśniający wyżej wymienione tematy. (AS)

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 2

- Opracuj zajęcia szkolne, aby nauczyć dzieci tego, czego nauczyłeś się podczas tej lekcji. (EA)
Uczniowie mają do dyspozycji specjalny szablon do opracowania tych działań.

L3: Pojęcie stworzenia

Dwie godziny zajęć z prowadzącym i pięć godzin samodzielnej nauki

1. Tematy

- 1) Pojęcie stworzenia
- (2) Nauka o stworzeniu i odróżnianie jej od innych sposobów przedstawiania pochodzenia świata: panteizmu, dualizmu, ateistycznego naturalizmu
- (3) Stworzenie jako dar istnienia
- (4) Stworzenie jako dzieło całej Trójcy Świętej

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM1. Kompetencja myślenia systemowego
- KM5. Kompetencja współpracy
- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia
- KM7. Kompetencja samoświadomości
- KM9. Kompetencje komunikacyjne

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS1. Potrafi w spójny sposób uzasadnić swoją wiarę
- KS7. Potrafi aktualizować i integrować własne wykształcenie filozoficzne i teologiczne.

4. Efekty uczenia się

- Rozumie różnicę pomiędzy pojęciem stworzenia a pojęciami takimi jak kosmos, rzeczywistość, natura, oraz pomiędzy teologicznym a naukowym opisem rzeczywistości
- opisuje inne podejścia do powstania świata, odmienne od chrześcijańskiej idei stworzenia (panteizm, dualizm, naturalizm ateistyczny) i krytycznie wskazuje konsekwencje tych stanowisk dla skutecznego przezwyciężenia kryzysu ekologicznego i klimatycznego
- wskazuje, że stworzenie jest dziełem Trzech Osób Boskich, które działają razem jako jedna Zasada Boska, ale jednocześnie w sposób charakterystyczny dla każdej z nich, zgodnie z ich tożsamością
- Uznaje potrzebę zmiany postaw, zachowań i stylu życia tak, aby sprzyjać jedności w różnorodności, odnajdując miejsce i rolę każdej istoty w sieci relacji
- Wyraża w formie ustnej lub pisemnej i przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) wiedzę, motywacje i wartości, które leżą u podstaw chrześcijańskiego rozumienia stworzenia i prowadzą do osobistej przemiany w kierunku solidarności ze stworzeniem
- Umiejętnie przedstawia swoje argumenty
- Współpracuje zgodnie w zespole

5. Materiały dydaktyczne

Literatura podstawowa:

➤ John Paul II (1980). General Audience on Wednesday, 2 January 1980. *“Creation as a Fundamental and Original Gift”*. The Holy See.

https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/audiences/1980/documents/hf_jp-ii_aud_19800102.html

➤ John Paul II (2000). General Audience on Wednesday, 2 August 2000. *“The Listening to the Word and the Spirit in the Cosmic Revelation”*. The Holy See.

https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/audiences/2000/documents/hf_jp-ii_aud_20000802.html

➤ **Laudato si'** (Papież Franciszek 2015) [76; 86-92; 238-240]

https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

- Tematyczne artykuły naukowe:

➤ Dolamo, R.T.H. (2019). A Trinitarian Theology of Creation: An Ethical Perspective. *Theological Studies*, 75(1). <https://hts.org.za/index.php/HTS/article/view/5421>

➤ Coda, P. (2015). God and Creation: Trinity and Creation out of Nothing. *Claritas: Journal of Dialogue and Culture*, 4(2), 4-16.

<https://docs.lib.purdue.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1083&context=claritas> -

Film video:

➤ Peters, T. (2019, 12th October). *VT ST GWF 4b Models of God by Ted Peters*. You tube. <https://www.youtube.com/watch?v=G04rwchg4N8>

6. Zajęcia w klasie

Przedyskutuj to w debacie:

- W jaki sposób chrześcijańskie spojrzenie na Stwórcę i stworzenie może motywować ludzkie postawy i zachowania? **(AS)**

- Jakie małe zmiany w twoim sposobie postępowania wyraziłyby to, czego nauczyłeś się o stworzeniu lepiej niż twoje obecne działania i styl życia? **(AS)**

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami klasowymi (ok. trzy godziny samodzielnej pracy)

Obejrzyj film wideo i sporządź notatki na następujące tematy:

✓ Który obraz Boga jest dla Ciebie najbardziej atrakcyjny i dlaczego?

✓ Jakie są konsekwencje każdego z tych obrazów dla relacji Boga do świata materialnego i do ludzi?

✓ Czy te obrazy pomagają czy przeszkadzają w aktywnym zaangażowaniu się w troskę o środowisko? Dlaczego?

✓ Opisz niektóre z obrazów Boga, jakie wyartykułowali chrześcijanie i niechrześcijanie, których poznałeś. **(AS)**

- Po zajęciach klasowych (ok. dwie godziny samodzielnej pracy)

Przeczytaj artykuły i dwa fragmenty papieskiego nauczania, a następnie napisz i prześlij esej, w której wyjaśnisz następujące kwestie:

✓ Jakie są charakterystyczne cechy chrześcijańskiego rozumienia Boga jako Stwórcy i Jego dzieła: stworzenia?

✓ Czy takie rozumienie przyczynia się do zachęcania do aktywnego zaangażowania w ochronę środowiska?

✓ Spróbujcie znaleźć te osobiste postawy i zachowania, którym sprzyja chrześcijańskie rozumienie stworzenia. **(AS)**

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 3

- Opracuj zajęcia szkolne, aby nauczyć dzieci tego, czego nauczyłeś się podczas tej lekcji. **(EA)**
Uczniowie mają do dyspozycji specjalny szablon do opracowania tych działań.

L4: Boża wolność w stwarzaniu oraz cel wszystkich rzeczy stworzonych

Część 1. Dwie godziny zajęć z prowadzącym i pięć godzin samodzielnej nauki

<p>1. Tematy</p> <p>1) Boży akt stworzenia (2) Całkowita Boża wolność w stwarzaniu i koncepcja <i>creatio ex nihilo</i> (3) Stworzenie i ewolucja</p>
<p>2. Kompetencje międzyprzedmiotowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - KM1. Kompetencja myślenia systemowego - KM5. Kompetencja współpracy - KM6. Kompetencja krytycznego myślenia - KM9. Kompetencje komunikacyjne
<p>3. Kompetencje specjalistyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - KS1. Potrafi w spójny sposób uzasadnić swoją wiarę - KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych dotyczących szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki ekologicznej - KS7. Potrafi aktualizować i integrować własne wykształcenie filozoficzne i teologiczne.
<p>4. Efekty uczenia się</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostrzega dobroć, racjonalność i piękno świata stworzonego oraz własnego życia - Rozumie pojęcie <i>creatio ex nihilo</i> - Omawia relacje między nauką i wiarą w odniesieniu do stworzenia i ewolucji świata w mowie, piśmie i przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)
<p>5. Materiały dydaktyczne</p> <p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Laudato si' (Papież Franciszek 2015) [76-88] https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html - Tematyczne artykuły naukowe: ➤ Carroll, W. E. (11th October 2016). <i>Thomas Aquinas on Creation and Science. An Invitation for China, and not only for China</i>. ISI. https://isi.org/intercollegiate-review/thomas-aquinas-on-creation-and-sciencebr-an-invitation-for-china-and-not-only-for-china/ ➤ John Paul II (22nd October 1996). Address to the Plenary Session on 'The Origins and Early Evolution of Life'. The Pontifical Academy of Sciences. http://www.pas.va/content/accademia/en/magisterium/johnpaulii/22october1996.html ➤ Heller, M. (2000). Cosmological Singularity and the Creation of the Universe. <i>Zygon</i>, 35(3), 665-685. (Retrieved from: Ebsco). - Film video: ➤ Net TV. [NET TV CATHOLIC NET-TV]. (n.d.). <i>Mysteries of the Church: Creation and Evolution</i>. [video file]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=f1ztVJfytVU
<p>6. Zajęcia w klasie</p> <p>Obejrzyj plik wideo: Tajemnice Kościoła: Stworzenie i ewolucja (30 min)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Film porusza dwa istotne zagadnienia nas styku wiary i nauki: jedno to stworzenie świata i osobliwość początkowa, a drugie to <i>creatio continua</i> i opatrność Boża w zestawieniu z teoriami ewolucji. - Na podstawie materiałów (teksty i film) przedyskutujcie w małych grupach (każda grupa powinna omawiać inne zagadnienie) wybrany problem i przeanalizujcie jego implikacje dla współczesnej edukacji religijnej. - Po pracy grupowej przedstawiciel każdej z grup przedstawia raport. (AS)

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 4

- Opracuj zajęcia szkolne, aby nauczyć dzieci tego, czego nauczyłeś się podczas tej lekcji. (EA)
Uczniowie mają do dyspozycji specjalny szablon do opracowania tych działań.

3.2. M2: Kosmos i kryzys społeczno-ekologiczny

Moduł 2, **Kosmos i kryzys społeczno-ekologiczny**, stanowi centralną część kursu. Rozpoczyna się od analizy kryzysu ekologicznego i teologii Ziemi oraz od opisanie relacji pomiędzy człowiekiem a przyrodą. Następnie prezentuje koncepcje zrównoważonego rozwoju i ekologii integralnej, a także podkreśla odpowiedzialność człowieka za troskę o Ziemię jako dar dany przez Boga. M2 zawiera 2 lekcje (L5-L6) o łącznej wadze 1 ECTS.

L5: Wszechświat materialny

Część 1: Dwie godziny zajęć z prowadzącym i pięć godzin samodzielnej nauki

1. Tematy

- 1) Godność materii
- (2) Rola nauki i technologii
- (3) Chrześcijańska kultura i nauka w czasach współczesnych

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM1. Kompetencja myślenia systemowego
- KM3. Kompetencja normatywna
- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia
- KM8. Zintegrowana kompetencja rozwiązywania problemów

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS1. Potrafi w spójny sposób uzasadnić swoją wiarę
- KS2. Rozumie, że moralność chrześcijańska jest czymś więcej niż tylko zewnętrzną praktyką i polega na byciu drugim Chrystusem.
- KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych dotyczących szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki ekologicznej
- KS9. Posiada kompetencje do wychowania dzieci w wierze i moralności chrześcijańskiej.

4. Efekty uczenia się

- Uświadamia sobie jedność ciała i duszy
- Zgłębia humanistyczny wymiar chrześcijaństwa
- Potrafi krytycznie oceniać wpływ nauki i techniki na człowieka
- Definiuje postęp technologiczny i kulturowy, jako zbliżanie się do odkrycia integralnej rzeczywistości

5. Materiały dydaktyczne

Literatura podstawowa:

➤ Laudato si' (Papież Franciszek 2015) [Temat 1: rozdział II, 61-94]
https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

- Tematyczne artykuły naukowe:

➤ Einstein, A. (1940, November). Science and Religion. Conference on Science, Philosophy and Religion in Their Relation to The Democratic Way of Life.
https://www.academia.edu/download/43701312/Einstein_Sci___Rel.pdf

Film video:

- Christianity - God and the Scientists <https://youtu.be/UcZ44kQphlo>
- Antinatural Selection (Netflix. Chapter I) <https://www.youtube.com/watch?v=WIIVh7H6nvI>

6. Zajęcia w klasie

- Korzystając z metody Philips 66, w małych grupach przedyskutujcie, przeanalizujcie i stwórzcie mapę pojęciową na temat:
- ✓ Jedność ciała i duszy a technika.
- ✓ Rola nauki i techniki w życia człowieka
- ✓ Tematy technologiczne i kulturowe, które są zbieżne w odkrywaniu rzeczywistości integralnej
- ✓ Konsekwencje etyczne (AS)

7. Praca własna studenta

- **Przed zajęciami klasowymi** (ok. trzy godziny samodzielnej pracy)
Obejrzyj film Chrześcijaństwo - Bóg i naukowcy i zastanów się nad tym dokumentem.
Obejrzyj film Antynaturalna selekcja i zastanów się nad tym dokumentem.
Przeczytaj polecany artykuł i uzupełnij wcześniejsze refleksje, uwzględniając nowe dane. (AS)
- **Po zajęciach klasowych** (ok. dwie godziny samodzielnej pracy)
Przeczytaj wskazany fragment *Laudato si'* i, opierając się także na wcześniejszych refleksjach napisz i prześlij esej na temat religii katolickiej oraz nauki i techniki. (EA)

Część 2: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki.

1. Tematy

- (4) Kryzys ekologiczny i teologia Ziemi
- (5) Przymierze między człowiekiem a środowiskiem

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM1. Kompetencja myślenia systemowego
- KM3. Kompetencja normatywna

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS1. Potrafi w spójny sposób uzasadnić swoją wiarę
- KS3. Zna w sposób kompetentny specyfikę moralności chrześcijańskiej

4. Efekty uczenia się

- Uznaje klimat za dobro wspólne
- Uświadamia sobie obecny kryzys klimatyczny, który powoduje wzrost ubóstwa, i poczuwa się do odpowiedzialności za zdobywanie wiedzy i zaangażowanie w troskę o nasz wspólny dom
- Traktuje kryzys klimatyczny jako wyzwanie etyczne, które prowadzi nas do zmiany naszego życia, do przyjęcia postawy prostoty i solidarności
- Łączy teologię stworzenia z obowiązkiem troski o Ziemię jako wspólny dom wszystkich istot ludzkich.
- Zaczyna od zasady etycznej, że każda osoba posiada absolutną godność

5. Materiały dydaktyczne

- Literatura podstawowa:

- Laudato si' (Papież Franciszek, 2015) [209-215]
https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html
- Rdz 1 i 2
<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=1>
<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=2>

Benedykt XVI, *Caritas in veritate* (2009), rozdz. IV

https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/pl/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate.html

- Tematyczne artykuły naukowe:

➤ Tatay Nieto, J. & Devitt, C. (2017). Sustainability and Interreligious Dialogue.

ISLAMOCRISTIANA 43, 123–139

https://repositorio.comillas.edu/xmlui/bitstream/handle/11531/27047/TATAY_DEVITT_Sustainability%20and%20interreligious%20dialogue.pdf?sequence=1&isAllowed=y

TATAY_DEVITT_Sustainability%20and%20interreligious%20dialogue.pdf?

sequence=1&isAllowed=y

Film video:

➤ Bruntland's interview [video file].

<https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/quatre-gats/emergencia-climatica/video/6028690/>

6. Zajęcia w klasie

- Przeczytajcie rozdziały Rdz 1 i 2 i omówcie wspólnie:

✓ Jakie są cechy stworzenia Bożego?

- Przeczytaj *Caritas in Veritate* 50 i LS 209-215 i przedyskutujcie wspólnie:

✓ W jakim sensie można zawrzeć przymierze ze środowiskiem naturalnym?

✓ Czy możliwe jest przymierze ze środowiskiem, które odzwierciedla miłość Boga Stwórcy, a jednocześnie promuje integralny rozwój? (AS)

7. Praca własna studenta

- **Przed zajęciami klasowymi** (ok. trzy godziny samodzielnej pracy)

(a) Wysłuchajcie wywiadu z Gro Harlem Brundtland i zastanówcie się nad pytaniem:

✓ Czy uważasz, że obecny kryzys klimatyczny stanowi wyzwanie moralne?

(b) Na podstawie lektury LS i polecanego artykułu naukowego zastanówcie się nad tym pytaniem:

✓ Jakie byłyby istotne elementy teologii ziemi w ramach teologii stworzenia i kryzysu ekologicznego?

(c) Przeczytaj *Caritas in Veritate* 51. Benedykt XVI stwierdza: „To, w jaki sposób człowiek traktuje środowisko naturalne, wpływa na to, jak traktuje samego siebie, i na odwrót”. Zastanów się nad następującymi kwestiami:

✓ Co ma wspólnego zachowanie ludzi w stosunku do środowiska z zachowaniem w stosunku do samego siebie?

(d) Przeczytaj IV rozdział *Caritas in Veritate* i zastanów się:

✓ Co ma na myśli Benedykt XVI, gdy stwierdza, że potrzebna jest etyka przyjazna osobie?

✓ Dlaczego etyka powinna uznawać, że osoba jest stworzona na "obraz Boży"?

✓ Dlaczego zasada centralności osoby ludzkiej powinna być chroniona w inicjatywach rozwojowych? (a, b, c i d: AS)

(e) "Przymierze między człowiekiem a środowiskiem, które musi być odbiciem stwórczej miłości Boga" (*Caritas in Veritate* 50), napisz i prześlij pracę:

✓ Jakie znaczenie ma w Biblii termin "przymierze"?

✓ Czy mógłbyś opisać przymierza, które Bóg zawiera z ludźmi w historii zbawienia i wskazać, jakie były ich konsekwencje? (AE)

- **Po zajęciach klasowych** (ok. dwie godziny samodzielnej pracy)

Przygotuj i prześlij raport odpowiadający na poniższe pytania:

✓ Co powinno być motywacją do edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?

✓ Jakie są trudności w kształceniu w tym kierunku i jak można je przewyciężyć?

✓ Dlaczego Franciszek mówi, że stoimy przed "wyzwaniem edukacyjnym"?

✓ Jak można wykształcić w edukacji nawyki zrównoważonego rozwoju? (AE)

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 5

- Opracuj ćwiczenie, które nauczy dzieci tego, czego nauczyłeś się na tej lekcji (AE).
 Studenci otrzymują specjalny szablon do opracowania tych ćwiczeń.

Lekcja 6: Ludzkie korzenie kryzysu ekologicznego

Część 1: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki.

1. Tematy

- (1) Kryzys społeczno-ekologiczny i zrozumienie, że wszystko jest ze sobą powiązane
- (2) Etyka zrównoważonego rozwoju
- (3) Podstawowe zasady chrześcijańskiego rozumienia świata i historii: stworzenie, grzech, odkupienie i eschatologia

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM2. Kompetencja przewidywania
- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia
- KM7. Kompetencja samoświadomości
- KM8. Zintegrowana kompetencja rozwiązywania problemów

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych: szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki środowiskowej
- KS8. Wie, w jaki sposób włączyć Ewangelię do zestawu wartości i wiedzy, które dzieci nabywają w szkole

4. Efekty uczenia się

- Dostrzeganie roli człowieka w obecnym kryzysie ekologicznym oraz potrzeby promowania zmian w postawach, zachowaniach i nawykach.
- Rozumienie wzajemnych powiązań między obecnymi problemami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi oraz zastosowanie krytycznego myślenia w poszukiwaniu rozwiązań
- Uznanie wartości przyrody jako stworzonego daru i branie na siebie aktywnej odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Wyrażanie wiedzy, motywacji i wartości, które prowadzą do osobistej przemiany w kierunku etyki zrównoważonego rozwoju w mowie, piśmie i przy użyciu ICT

5. Materiały dydaktyczne

- Literatura podstawowa:

➤ Laudato si' (Papież Franciszek, 2015)

[Temat 1: 16, 20, 23-24, 32, 39, 51-52, 91, 117, 138, 240].

[Temat 2: 211-212, 231].

[Temat 3: 216].

https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

Rdz 1 [Temat 3: 31]

<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=1>

Kompendium nauki społecznej Kościoła [Temat 3: 453-455]

https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_pl.html

- Tematyczne artykuły naukowe:

- Hume and Barry (2015). Environmental Education and Education for Sustainable Development. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 2nd edition, Volume 7. Elsevier. <https://koeo.org/wp-content/uploads/2019/10/LEAF-Environmental-education-for-sustainable-development.pdf>
- Rosenzweig et al. (2008). Attributing physical and biological impacts to anthropogenic climate change. *Nature*, 453(15). <https://www.nature.com/articles/nature06937.pdf>
- Schaefer (2018). Religious motivation for mitigating human-forced climate change. *International Journal of Climate Change Strategies and Management*, 6(1). https://epublications.marquette.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1376&context=theo_fac

- Film z youtube:

- *10 Major Current Environmental problems*. <https://www.youtube.com/watch?v=A0pB1qw8SMs>

6. Zajęcia klasowe

- Obejrzyj film z youtube: *10 Major Current Environmental problems*. [10 najważniejszych aktualnych problemów środowiskowych]
- Wybierz jeden problem ekologiczny.
- Przedyskutuj wybrany problem i przeanalizuj (i) antropogeniczny wkład oraz (ii) społeczne i ekonomiczne implikacje problemu w małych grupach (3-4 studentów). Spróbuj znaleźć i przedyskutować te osobiste działania, które mogłyby pomóc w złagodzeniu problemu (AS).

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami klasowymi (ok. 3 godziny pracy samodzielnej)
Zapoznaj się z treściami teoretycznymi zawartymi w literaturze podstawowej oraz w trzech tematycznych artykułach naukowych w celu zdobycia wystarczającej wiedzy teoretycznej.
- Po zajęciach klasowych (ok. dwie godziny pracy samodzielnej)
Przygotuj i przedstaw indywidualną pisemną propozycję drobnych działań, które można przeprowadzić w celu złagodzenia problemu wybranego i omówionego w Twojej grupie (AE).

Część 2: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki.

1. Tematy:

- (4) Praca ludzka jako wkład w dzieło stworzenia: poznanie i szacunek dla rzeczywistości stworzonej
- (5) Grzech przeciwko stworzeniu
- (6) Promowanie całościowego rozwoju człowieka

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM1. Kompetencja myślenia systemowego
- KM3. Kompetencja normatywna
- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia
- KM9. Kompetencja komunikatywna

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS3. Zna w sposób kompetentny specyfikę moralności chrześcijańskiej.
- KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych: szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki środowiskowej
- KS6. Potrafi odkryć, że pierwotna pedagogia wiary jest inspirowana pedagogią samego Boga w całej historii zbawienia.
- KS7. Wie, jak aktualizować i integrować własne wykształcenie filozoficzne i teologiczne.
- KS8. Wie, w jaki sposób włączyć Ewangelię do zestawu wartości i wiedzy, które dzieci nabywają w szkole.

4. Efekty uczenia się

- Uznaje pracę za istotny wymiar ludzkiej egzystencji
- Przyjmuje odpowiedzialność za stworzenie i uznaje własną winę, co pozwala na zmianę zachowania kierowaną głębokimi motywacjami
- Opisuje wkład, jakie chrześcijański model życia wniósł do kultury w różnych epokach
- Krytycznie analizuje sytuację religii w dzisiejszych czasach, wyciąga wnioski, które mogą ukierunkować działania w teraźniejszości
- Omawia posługę Kościoła w szerszym orędziu Jezusa na przestrzeni wieków
- Uznaje, że świętość Kościoła jest skuteczna, mimo grzechu jego dzieci

5. Materiały dydaktyczne

- Literatura podstawowa:

- Katechizm Kościoła katolickiego [Temat 4: 2415]
<http://www.katechizm.opoka.org.pl/>
- Kompendium nauki społecznej Kościoła [Temat 5: 255,256,258,262,263; Temat 6: 133, 321]
https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_pl.html
- Jan Paweł II, Orędzie na XXIII Światowy Dzień Pokoju – 1 stycznia 1990 r. [Temat 5]
<https://m.niedziela.pl/artukul/2283//Oredzie-na-XXIII-Swiatowy-Dzien-Pokoju>

- Filmy video:

- *Why care for the environment?*
https://www.youtube.com/watch?v=DNU8fn_ap_U
- *Amazon fire ban - BBC News.* <https://www.youtube.com/watch?v=6HD-Rd7xllc>
- *For women who are victims of violence (02-2021).*
<https://thepopevideo.org/february-for-women-who-are-victims-of-violence/>
- *The mission of the Dicastery for promoting integral human development (08-2061)*
<https://www.humandevlopment.va/en/il-dicastero/chi-siamo.html>

6. Zajęcia klasowe

- Klasa zostaje podzielona na trzy grupy.
- Każda z grup ogląda jeden z proponowanych filmów: *Amazon fire ban-BBC News*, *Dla kobiet, które są ofiarami przemocy* lub *Misja dykasterii ds. promocji integralnego rozwoju człowieka*. Każdy film jest związany z jednym z tematów (odpowiednio 4, 5 i 6).
- Przedyskutujcie treść filmu w każdej grupie.
- Wyjaśnij i podziel się z całą klasą tematem omawianym w każdej grupie (AS).

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami bezpośrednimi (ok. 3 godz. pracy samodzielnej)
Zapoznaj się z treściami teoretycznymi zawartymi w literaturze podstawowej, aby uzyskać wystarczające podstawy teoretyczne.
Obejrzyj video: *Dlaczego warto dbać o środowisko?*
- Po zajęciach bezpośrednich (ok. dwie godziny pracy samodzielnej)
Krytyczna i osobista refleksja: obejrzyj dwa pozostałe filmy, których nie oglądałeś na zajęciach i napisz krytyczną refleksję zawierającą powody, dla których warto promować integralny rozwój człowieka (AE).

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 6

- Opracuj ćwiczenie, które nauczy dzieci tego, czego nauczyłeś się na tej lekcji (AE).
Studenci otrzymują specjalny szablon do opracowania tych ćwiczeń.

3.3. M3: Etyka ekologiczna

W module 3, **Etyka ekologiczna**, studenci będą mogli przeanalizować pochodzenie człowieka i jego duszy, jak również stworzenie mężczyzny i kobiety na obraz Boga. Kurs kończy się przedstawieniem naglącego wyzwania, jakim jest troska o nasz wspólny dom jako istotny wymóg życia chrześcijańskiego. Jest to klucz do zrozumienia, w jaki sposób ścieżki edukacyjne mogą promować obywatelstwo ekologiczne, powszechną solidarność, sprawiedliwość społeczną i prostotę. M3 zawiera 2 lekcje (L7 i L8) o wadze 0,75 ECTS. Szczegółowe plany zamieszczone są poniżej

Lekcja 7: Stworzenie mężczyzny i kobiety
Część 1: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki.
<p>1. Tematy</p> <p>(1) Biblijne opisy stworzenia mężczyzny i kobiety (2) Inne ważne teksty biblijne dotyczące antropologii (3) Pochodzenie człowieka i ewolucjonizm</p>
<p>2. Kompetencje międzyprzedmiotowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - KM1. Kompetencja myślenia systemowego - KM6. Kompetencja krytycznego myślenia - KM7. Kompetencja samoświadomości - KM9. Kompetencja komunikatywna
<p>3. Kompetencje specjalistyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - KS3. Zna w sposób kompetentny specyfikę moralności chrześcijańskiej. - KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych dotyczących szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki ekologicznej - KS5. Potrafi docenić literacką, historyczną, społeczną i teologiczną wartość tekstów biblijnych. - KS7. Potrafi aktualizować i integrować własne wykształcenie filozoficzne i teologiczne. - KS9. Posiada kompetencje do wychowania dzieci w wierze i moralności chrześcijańskiej.
<p>4. Efekty uczenia się</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czyta Biblię zgodnie z różnymi rozumieniami i interpretacjami tekstów biblijnych. - Zna główne teorie na temat pochodzenia Ziemi. - Opracowuje i przekazuje interpretacje tekstów biblijnych zrozumiałe dla współczesnego odbiorcy, zwłaszcza w katolickim kontekście chrześcijańskim. To be cont
<p>5. Materiały dydaktyczne</p> <p>- Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Księga Rodzaju</i> https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=1 ➤ Kompendium nauki społecznej Kościoła https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_pl.html ➤ <i>Humanae vitae</i> (Paweł IV, 1968). https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/pawel_vi/encykliki/humane.html <p>Jan Paweł II, <i>Chwała Trójcy Świętej w stworzeniu</i>. Katecheza wygłoszona podczas audiencji generalnej 26.01.2000 https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/audiencje/ag_26012000.html</p>

- Filmy z Youtube:

➤ Origins of the Universe. National Geographic. [video file]. YouTube.

<https://www.youtube.com/watch?v=HdPzOWILrbE>

➤ Earth 101. National Geographic. [video file]. YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=HCDVN7DCzYE>

6. Zajęcia klasowe

- Flipped classroom (odwrócona lekcja) na temat pochodzenia świata (teoria Teoria Wielkiego Wybuchu, teoria ewolucji itp.)

- Praca w grupach oparta na metodzie CL (Cooperative learning) (AS).

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami klasowymi (ok. 3 godziny pracy samodzielnej)

Obejrzyj dwa zalecane filmy na YouTube.

Przeczytaj teksty z Księgi Rodzaju zgodnie z sugestią Katechizmu Kościoła Katolickiego, aby oswoić się z różnymi stylami interpretacji (alegorycznym, dosłownym, analogicznym i metaforycznym) (AS).

- Po zajęciach klasowych (ok. dwie godziny pracy samodzielnej)

Po przeczytaniu polecanych tekstów opracuj i prześlij esej wyjaśniający główne teorie na temat pochodzenia Ziemi. (AE).

Część 2: dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki.

1. Tematy:

(4) Pochodzenie ludzkiej duszy

(5) Różnice i podobieństwa między mężczyzną a kobietą

(6) Stworzenie człowieka na obraz i podobieństwo Boże jako fundament ludzkiej godności

2. Kompetencje międzyprzedmiotowe

- KM1. Kompetencja myślenia systemowego

- KM2. Kompetencja przewidywania

- KM3. Kompetencja normatywna

- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia

- KM9. Kompetencja komunikatywna

3. Kompetencje specjalistyczne

- KS3. Zna w sposób kompetentny specyfikę moralności chrześcijańskiej.

- KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych: szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki środowiskowej

- KS6. Potrafi odkryć, że pierwotna pedagogia wiary jest inspirowana pedagogią samego Boga w całej historii zbawienia.

- KS7. Wie, jak aktualizować i integrować własne wykształcenie filozoficzne i teologiczne.

- KS9. Posiada kompetencje do wychowania dzieci w wierze i moralności chrześcijańskiej.

4. Efekty uczenia się

- Wykazuje się świadomością znaczenia sumienia i godności osoby ludzkiej

- Uznaje różnice, komplementarność i równą godność mężczyzn i kobiet

- Rzeczowo interpretuje kwestię godności ludzkiej

- Okazuje szacunek dla godności każdej osoby i dla ludzkiej różnorodności

5. Materiały dydaktyczne

- **Literatura podstawowa:**

➤ Rdz 1, 26-27

<https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=1>

<p>Sobór Watykański II, (1965). Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et spes”. http://ptm.rel.pl/czytelnia/dokumenty/dokumenty-soborowe/soborwatykanski-ii/141-konstytucja-duszpasterska-o-kosciele-w-swiecie-wspolczesnym-gaudium-et-spes.html</p> <p>Congregation for the Doctrine of the Faith, (2004). <i>Letter to the Bishops of the Catholic Church on the Collaboration of Men and Women in the Church and in the World</i>. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20040731_collaboration_en.html</p> <p>- Tematyczne artykuły naukowe:</p> <p>➤ May, J. R. & Daly, E. (2020). The Role of Human Dignity in Achieving the UN Sustainable Development Goals. <i>International Environmental Law-making and Diplomacy Review</i> 2019, https://stg-wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/34370/IELDR1.pdf?sequence=1&isAllowed=y</p> <p>➤ Allen, P. (2006). Man-Woman Complementarity. The Catholic Inspiration. <i>Logos</i>, 9(3) http://www.laityfamilylife.va/content/dam/laityfamilylife/Documenti/donna/filosofia/english/man-woman-complementary-the-catholic-inspiration.pdf</p>
<p>6. Zajęcia klasowe</p> <p>- Dyskusja na temat tego, jak zdefiniować i opisać cechy godności ludzkiej oraz jej związek z prawami człowieka. Praca w grupach oparta na metodzie CL (Cooperative learning) (AS).</p>
<p>7. Praca własna studenta</p> <p>- Przed zajęciami klasowymi (ok. 3 godziny pracy samodzielnej) Zapoznaj się z treściami teoretycznymi zawartymi w literaturze podstawowej oraz w dwóch tematycznych artykułach naukowych w celu zdobycia wystarczającej wiedzy teoretycznej (AS).</p> <p>- Po zajęciach klasowych (ok. dwie godziny pracy samodzielnej) Na podstawie artykułu May i Daly (2002) napisz i prześlij esej, w którym własnymi słowami wyrazisz związek między godnością człowieka a celami zrównoważonego rozwoju. (AE).</p>
<p>8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 7</p> <p>- Opracuj ćwiczenie, które nauczy dzieci tego, czego nauczyłeś się na tej lekcji (AE). Studenti otrzymują specjalny szablon do opracowania tych ćwiczeń.</p> <p style="text-align: center;">L8: Wezwanie do nawrócenia ekologicznego Dwie godziny zajęć klasowych i pięć godzin samodzielnej nauki</p>
<p>1. Tematy:</p> <p>(1) Pilne wezwanie do troski o nasz wspólny dom i o siebie nawzajem jako istotny wymóg życia chrześcijańskiego</p> <p>(2) Ścieżki edukacyjne wiodące do obywatelstwa ekologicznego</p> <p>(3) Cnoty ekologiczne w trosce o nasz wspólny dom: powszechna solidarność, sprawiedliwość społeczna i umiar</p>
<p>2. Kompetencje międzyprzedmiotowe</p> <p>- KM1. Kompetencja myślenia systemowego</p> <p>- KM6. Kompetencja krytycznego myślenia</p> <p>- KM7. Kompetencja samoświadomości</p>
<p>3. Kompetencje specjalistyczne</p> <p>- KS3. Zna w sposób kompetentny specyfikę moralności chrześcijańskiej.</p> <p>- KS4. Potrafi rozumować w sposób chrześcijański w kwestiach bioetycznych: szacunku dla życia ludzkiego, praw człowieka i etyki środowiskowej</p>
<p>4. Efekty uczenia się</p> <p>- Łączy dane naukowe, podejście ekologiczne i rozumowanie etyczne</p> <p>- Zna pojęcie nawrócenia ekologicznego i rozumie, w jaki sposób można je osiągnąć</p>

5. Materiały dydaktyczne

- Literatura podstawowa:

- Laudato si' (Papież Franciszek, 2015)

https://www.vatican.va/content/francesco/pl/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html

- Benedykt XVI, *Caritas in veritate* (2009),

https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/pl/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate.html

- Tematyczne artykuły naukowe

- Salomone, M. (2006). Under the Sign of Saint Francis: Catholics, Ethics of Responsibility, and Environmental Education. *Canadian Journal of Environmental Education*, 11(1), 74-87.

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ881795.pdf>

- Porras, I. M. (2015). Laudato Si', Pope Francis' Call to Ecological Conversion: Responding to the Cry of the Earth and the Poor—Towards an Integral Ecology. *American Journal of International Law*. Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/A0C03DAE813226862CAC25E3224AB21B/S239877230000132Xa.pdf/-laudato-si-pope-francis-call-to-ecological-conversion-responding-to-the-cry-of-the-earth-and-the-poortowards-an-integral-ecology.pdf>

- Filmy video:

- Paul Elie (26 February, 2019. Ecological Conversion. [Podcast]

<https://www.youtube.com/watch?v=wZjRxmBi49A>

- ADNU BE Campus Ministry (2021). Examen on Ecological Conversion. [plik video]

<https://www.youtube.com/watch?v=8NyhgdD4C8M>

6. Zajęcia klasowe

- Projekcja filmu *Examen on Ecological Conversion* [Rachunek sumienia z nawrócenia ekologicznego]

- Wysłuchanie podcastu *Ecological Conversion* [Nawrócenie ekologiczne]

- Dyskusja nad powodami, dla których nawrócenie ekologiczne jest konieczne oraz opisanie roli katolików w dawaniu przykładu tego nawrócenia.

- Wykorzystanie map pojęciowych opracowanych podczas pracy własnej jako wskazówek oraz uzupełnianie ich o wkład klasy. (AS).

7. Praca własna studenta

- Przed zajęciami klasowymi (ok. 3 godziny pracy samodzielnej)

Przeczytaj polecane artykuły naukowe i narysuj mapę pojęciową każdego z nich.

Następnie wykorzystaj opracowane mapy pojęciowe na wspólnych zajęciach.(AS).

- Po zajęciach klasowych (ok. dwie godziny pracy samodzielnej)

Przygotuj i prześlij zaktualizowaną i uzupełnioną mapę pojęciową zawierającą efekty pracy własnej, jak i rezultaty dyskusji podczas wspólnych zajęć (AE).

8. Aktywność do przeprowadzenia w szkole. Ćwiczenie szkolne 8

- Opracuj ćwiczenie, które nauczy dzieci tego, czego nauczyłeś się na tej lekcji (AE).

Studenci otrzymują specjalny szablon do opracowania tych ćwiczeń.

W każdej lekcji wskazane zostały aktywności szkoleniowe (AS) oraz ewaluacyjne (AE). Instrukcje dotyczące realizacji i ewaluacji kursu są zawarte w "Podręczniku metodycznym".